

Utlåtande 2004:198 RII (Dnr 328-4015/2003)

Föreningsdrift av Stockholms Stadion

Motion av Mats G Nilsson (m) och Billy Östh (m) (2003:38)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2003:38) av Mats G Nilsson (m) och Billy Östh (m) an-
ses besvarad med vad föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Motionens innehåll

I en motion (2003:38) till kommunfullmäktige föreslår Mats G Nilsson och Billy Östh (båda m) att driften av Stockholms Stadion upphandlas, *bilaga 2*.

Remisser

Motionen har remitterats till idrottsnämnden och stadsledningskontoret för yttrande.

Idrottsnämnden anser att en upphandling av Stockholms Stadion skulle bli ytterst komplicerad. Stadion är en evenemangsarena för olika idrotter och kulturevenemang, ett byggnadsminne och en kulturhistoriskt värdefull byggnad. Stadion har också ett antal viktiga hyresgäster inom idrotten.

En upphandling i konkurrens innebär inte nödvändigtvis att Djurgårdens IF tar över driften. Det kan lika väl bli en annan organisation/företag som tar över driften. Detta skulle leda till en komplicerad situation.

Enligt idrottsnämnden finns det skäl som talar för att bestämmanderätten över driften av Stadion bör ligga kvar hos staden.

Stadsledningskontoret pekar i sitt remissvar i likhet med idrottsnämnden på att en upphandling kan innebära att en annan part än Djurgården får anbudet, vilket skulle komplicera förhandlingssituationen med Djurgårdens IF.

Stadsledningskontoret anser att frågan om upphandling kan ske eller inte endast kan prövas efter det att förhandlingarna med Djurgårdens IF är avslutade.

Mina synpunkter

Stockholms Stadion byggdes 1910-12 inför de Olympiska spelen i Stockholm 1912, den s k solskensolympiaden. Stockholms Stadion är den äldsta idag aktiva OS-arenan och är mycket populär bland idrottare världen över.

Många av världens främsta friidrottare kommer till DN-galan, bl.a. på grund av den fina arenan och den atmosfär som finns i denna anrika stadion.

Stockholms Stadion är inte enbart en arena för stockholmsidrotten. Den är i högsta grad en nationalarena för svensk idrott. Stadion rymmer hyresgäster som Sveriges Olympiska kommitté, DN-galan och Centralföreningen för idrottens främjande. Närmaste granne är Idrottshögskolan. Riksidrottsförbundet som har flyttat till gamla Allmänna BB finns också numera i närheten av Stockholms Stadion, strax bakom Idrottshögskolan. Tillsammans med Östermalms IP och Kungliga tennishallen är detta idag ett centrum för svensk idrott, ett område som kan utvecklas ytterligare.

Jag anser att föreningsdrift och brukarinflytande av t.ex. idrottsanläggningar, skolor och kommunala lokaler är en bra form för att öka inflytandet och bredda demokratin i samhället. En förutsättning för detta är självklart att kvalitén kan upprätthållas och att ingen kan uteslutas att delta. Jag ser gärna att vi kan öka inflytandet genom att öka föreningarnas engagemang och deltagande i de anläggningar de idag använder för sin verksamhet.

Jag anser däremot att Stockholms Stadion skall kvarstå i stadens regi. Främst beror det på att Stockholms Stadion är av nationellt intresse, den är i stort behov av upprustning och modernisering. Den är också ett byggnadsminne, vilket ibland kommer i konflikt med behovet av moderniseringen och upprustningen av arenan. Detta kan försvåra för en entreprenör att driva verksamheten rationellt och ekonomiskt och skulle sannolikt göra en upphandling mycket komplicerad och innehålla många undantag. Det skulle sannolikt innebära att den vinst staden kan få med en ökad föreningsdrift inte skulle uppnås när det gäller Stockholms Stadion. Stockholms Stadion är enligt min mening för känslig för att upplåtas till någon annan än staden att sköta.

Idrottsnämnden har nu fattat beslut om att rusta upp Stockholms Stadion på ett sätt som i allt väsentligt överensstämmer med önskemål från Djurgårdens IF. Staden och klubben har därefter enats om ett avtal som innebär att Djurgården från och med nästa säsong åter spelar på Stadion vilket jag tycker är mycket glädjande. I detta ingår också att Djurgården får alla serveringsrättigheter på Stockholms Stadion, med undantag som exempelvis EM, VM och vissa andra evenemang.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anför följande.

I motionen yrkas att driften av Stockholms Stadion skall upphandlas. Samtidigt står Stockholms Stadion inför en nödvändig modernisering. Moderniseringen måste dock ske så att de betydande kulturhistoriska värdena tas tillvara. Detta är samtliga inblandade parter helt överens om och det påverkar inte frågan om en upphandling av driften.

Stadions modernisering och det särskilda nationella intresse som är förknippat med arenan kan tillgodoses genom de krav som sätts vid en upphandling. Att en byggnad har stort kulturhistoriskt värde och att det finns ett s.k. nationellt intresse förknippat med arenan, utgör inte ett hinder för att släppa in privata aktörer. Stockholm har en mängd byggnader och företeelser av sådan betydelse där både drift och ägande är i privata händer.

Fördelarna med en konkurrensutsättning av driften överväger enligt vår uppfattning eventuella nackdelar. De konkurrensutsättningar som genomfördes under förra mandatperioden visade sig i allt väsentligt mycket lyckade. Föreningsdrift av Stockholms Stadion kommer med största sannolikhet att bli positiv för alla inblandade, varför motionen bör bifallas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2003:38) av Mats G Nilsson (m) och Billy Östh (m) anses besvarad med vad föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Stockholm den 1 december 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Kersti Py Börjeson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Mats G Nilsson och Billy Östh (båda m) anför i motion (2003:38) att driften av Stockholms Stadion bör upphandlas. Enligt motionärerna finns önskemål från åtminstone en av dem som bedriver verksamhet på stadion att få driva och utveckla arenan i föreningsdrift. Enligt motionärerna är det en gammaldags syn att endast kommunen skall driva idrottsanläggningar. Enligt motionärerna är det allt fler klubbar som tar ett allt större ansvar för sina arenor.

Motionen finns som bilaga 2.

REMISSER

Motionen har remitterats till idrottsnämnden och stadsledningskontoret för yttrande.

Idrottsnämnden beslutade den 17 februari 2004 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Billy Östh m fl* (m) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga 1*.

Röstförklaring avgavs av *Caroline Silverudd Lundbom m fl* (fp) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 25 februari 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om att konkurrensutsätta driften av Stadion är ytterst en politisk fråga. Förvaltningen kan konstatera att den tidigare majoriteten hade konkurrensutsättning högt på den politiska dagordningen. Den nuvarande politiska ledningen har fattat beslut om att stoppa all upphandling av stadens driftverksamheter i avvaktan på en utvärdering av konkurrensutsättningen.

Enligt förvaltningens uppfattning skulle en upphandling av driften på Stadion bli komplicerad. Stadion är en evenemangsarena för olika idrotter och kulturevenemang, ett byggnadsminne och kulturhistoriskt värdefull arena. Stadion har också ett antal viktiga hyresgäster inom idrotten i Sverige, bl. a SOK, DN – galan och Centralföreningen för idrottens främjande, som tidigare uttryckt oro för en eventuell konkurrensupphandling. En upphandling i konkurrens skulle inte självklart leda till att Djurgårdens fotbollsförening tar över driften. Det kan inte uteslutas att någon annan konkurrent vinner en anbudstävling, vilket skulle leda till en komplicerad förhandlingssitua-

tion där ett sannolikt villkor från entreprenören blir att Stadion blir hemmaarena för Djurgården. En annan aspekt som komplicerar anbudsutvärderingen är att bestämma vilken ekonomisk ram som skall utgöra underlag för utvärderingen. Intäkterna och nettokostnaden för Stadion varierar kraftigt mellan åren beroende på antalet evenemang.

Ovanstående gör det troligt att anbudet vid en upphandling kommer att innehålla en rad reservationer vilket skulle försvåra utvärderingen.

Med hänsyn härtill och mot bakgrund av Stadions unika betydelse för idrotten i Sverige finns det skäl som talar för att bestämmanderätten över driften av Stadion bör ligga kvar hos Staden. Förvaltningen har dock samtidigt i förhandlingarna med DIF, vilket också framgår i redovisningen ovan, varit beredd till långtgående möjligheter och rättigheter för DIF att bedriva sin verksamhet på Stadion. Det avtal som diskuteras innebar en utvecklad föreningsdrift inom ramen för stadens bestämmanderätt.

Förvaltningen föreslår att idrottsnämnden mot bakgrund av ovanstående anser motionen besvarad.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 15 mars 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets synpunkter

Djurgårdens IF har tidigare uttryckt ambitioner att få ta ett större ansvar för matcher och andra evenemang på Stockholms Stadion genom att få överta serveringsrättigheterna men också genom att aktivt arbeta för att genomföra fler evenemang på Stockholms Stadion. Förslag på ombyggnadsåtgärder har tagits fram för Stockholms Stadion av en arbetsgrupp bestående av tjänstemän från idrottsförvaltningen och Djurgårdens IF. Idrottsförvaltningen och Djurgårdens IF har i stort sett varit eniga om åtgärderna. Tidsplanen för ombyggnadsprojektet har dock förskjutits mot bakgrund av att hänsyn måste tas till de särskilda skyddsbestämmelser som finns för Stockholms Stadion. Länsantikvariens och Stadsmuséets bedömningar skall beaktas vid ombyggnad då Stadion är förklarat som byggnadsminne och inte får förvanskas. Mot bakgrund av de diskussioner som har förts mellan idrottsförvaltningen och Djurgårdens IF har ett nytt långsiktigt hyres- och evenemangsavtal tagits fram. Detta avtal har inte accepterats av Djurgårdens IF utan föreningen har i stället valt att förlägga verksamheten till Råsunda fotbollsstadium. I sammanhanget skall nämnas att staden i samband med förhandlingarna om avtalet har uttryckt att det finansiella ansvaret bör falla på den part som ställer kraven och tar initiativ till åtgärder.

Eftersom förhandlingarna kring uthyrningen av Stockholms Stadium till Djurgårdens IF fortfarande kan anses pågå, anser stadsledningskontoret att dessa måste slutföras innan frågan om konkurrensutsättning/upphandling av driften av Stockholms Stadion överhuvudtaget kan prövas. För att en upphandling skall kunna genomföras krävs det att uppdraget kan specificeras och avgränsas till sitt innehåll. I det ifrågavarande fallet är dock specifikationen i hög grad beroende av utfallet av förhandlingarna med

Djurgårdens IF. Vidare är det långt ifrån säkert att en upphandling skulle leda till just Djurgårdens fotbollsförening skulle lämna det ekonomiskt fördelaktigaste anbudet och därmed få ta över ansvaret för driften. Vid en upphandling är det fullt möjligt att en annan anbudsgivare vinner anbudstävlingen, vilket ytterligare skulle komplicera förhandlingssituationen med Djurgården IF ytterligare. Detta då ett externt upphandlat driftsavtal kan komma att starkt begränsa parternas förhandlingsmöjligheter.

Stadsledningskontoret anser därför att frågan om upphandling skall äga rum eller inte, endast kan prövas efter det att förhandlingarna med Djurgårdens IF har avslutats. Först då föreligger tillräckligt underlag avseende verksamhetens framtida inriktning för att en affärsmässig upphandling skall kunna genomföras.

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Billy Östh m fl (m) enligt följande.

Att bifalla motionen, samt
att därutöver anföras följande:

I motionen yrkas att driften av Stockholms Stadion skall upphandlas. Detta ska ske samtidigt som Stockholms Stadion måste moderniseras. Men en modernisering får ej ske på ett sätt så att de kulturhistoriska värdena går förlorade. Detta är samtliga inblandade parter helt överens om.

I förvaltningens tjänsteutlåtande sägs att frågan om en konkurrensutsättning av driften av Stadion är en politisk fråga, vilket självklart är sant. Samtidigt argumenterar förvaltningen kraftfullt för att driften av Stadion bör ligga kvar hos staden, ett något märkligt konstaterande från en opolitisk förvaltning.

Förvaltningen hävdar att en upphandling inte självklart leder till att Djurgårdens fotbollsförening får ta över driften. Vi kan konstatera att det just är detta som är vitsen med en upphandling, att olika aktörer i fri konkurrens kan tävla om uppdraget att vinna upphandlingen. Den aktör som via olika kriterier lämnar det fördelaktigaste anbudet vinner upphandlingen. Såsom förvaltningen dock mycket riktigt påpekar är Djurgårdens medverkan i en eller annan form en förutsättning för att en annan driftform i praktiken ska fungera.

Förvaltningen menar att Stadion är en viktig del av Stockholmnarnas vardag, vilket, enligt förvaltningen, talar för att staden behåller driften. Vi anser denna ståndpunkt mycket märklig. Med ett sådant synsätt skulle alla för stockholmarna viktiga saker drivas av Stockholms stad, exempelvis Gröna Lund och kollektivtrafiken.

De konkurrensutsättningar som genomfördes under förra mandatperioden visade sig i allt väsentligt mycket lyckade. Föreningsdrift av Stockholms Stadion kommer med största sannolikhet att bli positiv för alla inblandade, varför motionen bör bifallas.

Röstförklaring avgavs av ledamoten Caroline Silverudd Lundbom m fl (fp) enligt följande.

Vi i folkpartiet har definitivt inget emot upphandlingar och konkurrensutsättning av verksamheter tvärtom men i det nu aktuella fallet anser vi att ärendet är utagerat.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:38

2003:38

**Motion av Mats G Nilsson och Billy Östh (båda m)
om föreningsdrift av Stockholms Stadion**

Den 27 mars 2002 enades Stockholm stad och Djurgårdens IF om ett avtal för Stockholms Stadion. Avtalet innebar att Djurgårdens IF skulle spela sina hemmamatcher (förutom derbyn) på Stadion under 2002-2003 och en avsiktsförklaring att därefter teckna ett långsiktigt avtal på 10 år. Anledningen till att avtalet endast skrevs på två år berodde på behovet att utreda vad som fick byggas om på Stadion i enlighet med byggnadsminnesförklaringen.

Vid valet 2002 tillträdde en ny majoritet och därefter har inte mycket hänt. Socialdemokraterna verkar ha lagt sin energi på att med skattemedel bygga en ny nationalarena vid Globenområdet. Det är ännu för tidigt att säga om den planerade nationalarenan överhuvudtaget blir av, frågetecknen kring exempelvis finansieringen är stora. Om den planerade nationalarenan vid Globenområdet inte blir av bör även Söderstadion upplåtas till föreningsdrift.

Stockholms Stadion byggdes 1910-12 som huvudarena för 1912 års olympiska spel i Stockholm. Arenan var tänkt att rymma 20 000 åskådare. Arkitekten var Torben Grut som hämtade sin inspiration både från den antika idrottsarenan och från den medeltida stadens ringmurar. 1992 byggdes den norra läktaren om och försköts norrut. Under årens lopp har Stockholms Stadion blivit en uppskattad hemvist för fotboll, friidrott, speedway, riddävlingar, boxning, bandy, skridskor, konserter m.m.

Stockholms Stadion måste moderniseras. Men en modernisering får ej ske på ett sätt så att de kulturhistoriska värdena går förlorade. Det är orimligt att tro att en arena efter hundra år inte skall få utvecklas och förändras. Några förslag som innebär att den karaktäristiska muren skall byggas om föreligger inte och det vore att förstöra landets kanske allra vackraste arena. Men tillbyggnader i form av toaletter, försäljningsställen och riktiga sittplatser är inte

att förvanska Stadion. Det är en nödvändig anpassning till de verksamheter som bedrivs 100 år efter dess att Stadion invigdes. Stadion är inte ett museiföremål, det är en skådeplats för musik och idrott på allra högsta nivå.

Åtminstone en av de föreningar som bedriver verksamhet på Stadion har uttryckt starka önskemål att få driva och utveckla arenan i föreningsdrift. Det är en gammaldags syn att endast kommunen skall driva idrottsanläggningar. Runt om i landet och i vår omvärld tar elitklubbar ett allt större ansvar för sina arenor. Det är en missförtroendeförklaring mot stora idrottsföreningar att påstå att de inte klarar av att sköta, driva och utveckla de anläggningar som de bedriver sin verksamhet på.

Den 18 februari 2003 röstade ledamöterna från socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet i idrottsnämnden emot moderaternas förslag att driften för Stockholms Stadion skall överlåtas till föreningsdrift. Ungefär ett halvår senare meddelade Djurgården flytten till Råsunda. Detta innebär för Stockholm stad minskade hyresintäkter med 3,1 miljoner kronor per år samt därutöver minskad försäljning på arenan.

Det är inte bara fotbollens eller någon annan idrotts intressen som måste tillvaratas. Stockholms Stadion är hemvist för flera andra evenemang och idrottstävlingar. Men övriga intressenters tillgång till Stadion bör regleras i det förfrågningsunderlag som skall tas fram. Inte heller är det givet att endast en förening får driftsansvaret. Klubbar kan själva välja att lägga gemensamt anbud om de så önskar.

I dagsläget ser det ut som att Djurgården framledes kommer att spela sina hemmamatcher på Råsunda i Solna. Den politiska ledningen i Stadshuset gör ingenting för att Stockholms Stadion skall kunna vara den fantastiska arena för Djurgården som såväl Djurgården som deras publik vill att den skall vara. Stockholm mister således en attraktion i form av svenska mästarna i fotboll och Stockholms Stadion mister sin mest populära och inkomstbringande hyresgäst. Detta kan inte vara i vare sig stadens, Stadions eller Djurgårdens intresse.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi
att driften av Stockholms Stadion upphandlas.

Stockholm den 1 december 2003

Mats G Nilsson

Billy Östh